

ס:

חזקת הבתים פרק שלישי בנא בתרא

מסורת הש"ס

עין משפט
גר מצוה

(א) סנהדרין י"ט. י"ט. כ"ח. כ"ח.
 (ב) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (ג) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (ד) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (ה) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (ו) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (ז) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (ח) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (ט) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (י) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (יא) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (יב) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (יג) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (יד) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (טו) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (טז) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (יז) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (יח) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (יט) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.
 (כ) כ"ח. כ"ח. כ"ח. כ"ח.

תורה אור השלם

1 התקשרו וקשרו הני
 לא נבוקא צמיה ב א
 2 מבואר אהב אהב
 ואני אתם קבעו הני
 מלאכי ב ג
 3 אם שוקרן וקשרו
 חובה ימיה תדבק לשוני
 לחכי אם לא אהבתי את
 לא אעלה את ידעשעל על
 ראש עשתיקי

החלים קלו ה-ו
 4 לשום לאבלי יצור קלות
 ליום פאר תחת אפי ששן
 שישן תחת אבלי מעשה
 תהלה ותת רוח בקה
 וקרא להם אילי הצדק
 מטעם ין להצפתא

ישעיהו ס א ג
 5 משורר את ירושלים ואלו
 בוד כל אהבתי שישן אהב
 ממשות כל המהאבאים
 ישעיהו סו י

הגהות הב"ח

(א) רש"ם ד"ה ריש לקיש
 אמר כנס איני מצייל. י"ב
 (ב) חסר המהלכה ונפלא זה
 הלכותן ונחול דקא מיבע
 ליה נמי לא קא מיבע ליה
 אלא להסחור בו והס קא
 מיבע ליה הך דקא אלא
 אם ריה כנס לתוך אל
 ומצייל ומשכנס מתח לני
 דהיי ושוב איני יכל להסחור
 בתים לתקנות אלא חסר
 דים גמור או דלמא ה"ק
 חסר לתוך של ומצייל והס
 היה כיון דכבר הוציא חסר
 אינו מחזיר בתים לתקנות
 דכבר מתח לני רה"ר אלא
 אם לא הוציא חסר עינין
 אלא כנס בלגד מחזיר בתים
 לתקנות ומצייל חסר מי נמש
 המעשר חסר ואיך שוב לא
 יחזיר חסר לתקנות או
 דלמא אינו מצייל לפי שחסי
 הסמים לתקנות ומצייל או
 הוציא שוב אין יכל להסחור
 ומה לא נצטרך למפרש דמי
 דקאמי ולישאר איתמר משום
 דרי יתקן מוקמינן כד
 יהיה כמו שפירש רש"ם:
 (ג) רש"ם ד"ה חסר וסי
 אלא יחי יסולן לסתול בלא
 שמייה חסר חסר: (ד) ד"ה
 ורובן ככולן. איתמא לא חשיבא גזירה
 אלא"כ רובן יסולן לעמוד בה: אלא
 כך אמרו חכמים כו'. מסקנא דמילתיה
 דרבי יהושע היא: כסא דהרפסא.
 עקרה של מאכל דניס מטעוגין
 בשמתן כסולת: כס דירעא. ענינא
 שרגילות למוד שס ולהצריס: עערן:
 שנאמר אס אשכחך וגו'. אכולהו
 קאי: אפר מקלה. אפר הכירה
 השרופה בלש קרי קן. ומשום דליכא
 אפר פרה נמי הולך לפרש קן: פאר
 חסא אפר. מכלל שהיו רגילין ליתן
 אפר במקום פאר שהיינו מפילין
 דכמיני פארך חסו ענין ויחזקאל
 דד: כפוצה כפן. מילה שחזק לסוף
 אלא כנס להס לישראל מוטב שיפוי
 דמשום דלא יוכלו לעמוד בה יעטלוה ונמלאו

לעיו רש"י

טעמא ל' (ב) טעמא ל' א.
 צדעה. צדעה.

זיל האידינא ותא למחר בליליא שדר קציה
 לההוא ידידיה למחר אתא לקמיה א"ל זיל קוין
 א"ל הא מר נמי אית ליה א"ל זיל חוי אי קוין
 ידידי קוין דידך אי לא קוין ידידי לא תקוין את
 מעיקרא מאי סבר ולבסוף מאי סבר מעיקרא
 סבר ניהא להו לכני רה"ר דיתבי בטוליה
 כיון דהוא דקא מעכבי שדר קציה ולימא
 ליה זיל קוין דידך והדר אקוין ידידי משום
 דריש לקיש ר' דאמר והתקשושו וקישו קשוש
 עצמך ואח"כ קשוש אחרים: אבל אם רצה
 כונס לתוך שלו ומוציא: איבעיא להו כנס
 ולא הוציא מהו שיחזור ויוציא ר' יוחנן אמר
 אכנס מוציא וריש לקיש אמר כנס אינו מוציא
 א"ל רבי יעקב לר' ירמיה בר תחליפא אסברה
 לך להוציא כל"ע לא פליגי דמוציא כי פליגי
 להחזיר בתלים למקומן ואיפכא אי תמר ר'
 יוחנן אמר אינו מחזיר וריש לקיש אמר מחזיר
 ר' יוחנן אמר אינו מחזיר משום דרב יהודה
 דאמר רב יהודה ימצר שהחזיקו בו רבים
 אסור לקלקלו וריש לקיש אמר מחזיר הני
 מילי היכא דליכא רווחא הכא הא איכא
 רווחא: לקח חצר ובה זיון וגו' וטוראיות חזר
 היא בחזקתה: אמר רב הונא הנפלה חזר
 ובונה אותה מיתבי ר' און מסידין ואין מכיירין
 ואין מפייעין בזמן הזה ילקח חצר מסודרת
 מכירת מפייעת הרי זו בחזקתה נפלה אינו

חוזר ובונה אותה איסורא שאני ת"ר
 בו חול או תבן מותר ר"י אומר עירב בו חול הרי זה מוכרסד ואסור תבן מותר
 ת"ר וכשהרב הבית בשניה רבו פרושין בישראל שלא לאכול בשר ושלא
 לשתות יין נטפל להן ר' יהושע אמר להן בני מפני מה אי אתם אוכלין בשר
 ואין אתם שותין יין אמרו לו נאכל בשר שממנו מקריבין על גבי מזבח ועכשיו
 כמל ששתה יין שוממסין על גבי המזבח ועכשיו בטל אמר להם א"כ לחם
 לא נאכל שכבר כמל מנחות אפשר בפירות פירות לא נאכל שכבר כמל
 בכורים אפשר בפירות אחרים מים לא נשתה שכבר כמל ניסוך המים שתקו
 אמר להן בני בואו ואומר לכם שלא להתאבל כל עיקר אי אפשר שכבר
 נגזרה גזרה ולהתאבל יותר מדאי אי אפשר שישאין גזרין גזירה על הצבור
 אא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה דכתיב במארה אתם נארים ואורי אתם
 קובעים הגוי כולו אלא כך אמרו חכמים יסוד אדם את ביתו בסיד ומשייר בו
 דבר מועט וכמה אמר רב יוסף אמה על אמה אמר רב כהדא הפתח
 יעושה אדם כל צרכי סעודה ומשייר דבר מועט מאי היא אמר רב פפא כסא
 דהרסמא פשושה אשה כל תכשיטיה ומשיירת דבר מועט מאי היא אמר רב
 בת צדעא שנאמר אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי וגו'
 מאי על ראש שמחתי אמר רב יצחק זה אפר מקלה שבראש חתנים א"ל רב
 פפא לאביי ה"כא מנח לה במקום תפילין שנאמר לישום לאבלי ציון
 לתת להם פאר תחת אפר יוכל המתאבל על ירושלים וזכה ורואה בשמחתה
 שנאמר שמוח את ירושלים וגו' תניא אמר ר' ישמעאל בן אלישע מיום
 שחרב בית המקדש דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לאכול בשר ובה לשתות
 יין אלא אין גזרין גזרה על הצבור אלא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה ומיום
 שפשטה מלכות הרשעה שגזרה עלינו גזירות רעות וקשות וכמבלת ממנו תורה
 על עצמנו שלא לישא אשה ולהוליד בנים ונמצא ורעו של אברהם אבינו כלה
 מאליו אלא הגה להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזדיין:

הדרן עלך חזקת הבתים

חזר ובונה אותה איסורא שאני ת"ר
 בו חול או תבן מותר ר"י אומר עירב בו חול הרי זה מוכרסד ואסור תבן מותר
 ת"ר וכשהרב הבית בשניה רבו פרושין בישראל שלא לאכול בשר ושלא
 לשתות יין נטפל להן ר' יהושע אמר להן בני מפני מה אי אתם אוכלין בשר
 ואין אתם שותין יין אמרו לו נאכל בשר שממנו מקריבין על גבי מזבח ועכשיו
 כמל ששתה יין שוממסין על גבי המזבח ועכשיו בטל אמר להם א"כ לחם
 לא נאכל שכבר כמל מנחות אפשר בפירות פירות לא נאכל שכבר כמל
 בכורים אפשר בפירות אחרים מים לא נשתה שכבר כמל ניסוך המים שתקו
 אמר להן בני בואו ואומר לכם שלא להתאבל כל עיקר אי אפשר שכבר
 נגזרה גזרה ולהתאבל יותר מדאי אי אפשר שישאין גזרין גזירה על הצבור
 אא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה דכתיב במארה אתם נארים ואורי אתם
 קובעים הגוי כולו אלא כך אמרו חכמים יסוד אדם את ביתו בסיד ומשייר בו
 דבר מועט וכמה אמר רב יוסף אמה על אמה אמר רב כהדא הפתח
 יעושה אדם כל צרכי סעודה ומשייר דבר מועט מאי היא אמר רב פפא כסא
 דהרסמא פשושה אשה כל תכשיטיה ומשיירת דבר מועט מאי היא אמר רב
 בת צדעא שנאמר אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי וגו'
 מאי על ראש שמחתי אמר רב יצחק זה אפר מקלה שבראש חתנים א"ל רב
 פפא לאביי ה"כא מנח לה במקום תפילין שנאמר לישום לאבלי ציון
 לתת להם פאר תחת אפר יוכל המתאבל על ירושלים וזכה ורואה בשמחתה
 שנאמר שמוח את ירושלים וגו' תניא אמר ר' ישמעאל בן אלישע מיום
 שחרב בית המקדש דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לאכול בשר ובה לשתות
 יין אלא אין גזרין גזרה על הצבור אלא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה ומיום
 שפשטה מלכות הרשעה שגזרה עלינו גזירות רעות וקשות וכמבלת ממנו תורה
 על עצמנו שלא לישא אשה ולהוליד בנים ונמצא ורעו של אברהם אבינו כלה
 מאליו אלא הגה להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזדיין:

זיל האידינא. שהיה רוצה לקטש עצמו מחלה כלקמן: אי קוין ידידי.
 אם שלי קוין ככר: כיון דהוא דמעכבי. הבין שנשכיל כבודו שזמקין
 על שלו: ולימא ליה זיל קוין כו'. ואמאי א"ל זיל האידינא כו': הפקושושו.
 הפך קש מנין עינין מחלה כמו לקושוש קש (שמות לו). כלומר קשוט
 ענין: איבעיא ליה לכו כנס. למוך
 שלו ולא הוציא עכשיו זיון מהו
 שיחזור ויוציא למחר זמן מי אמרינן
 דיתמרה לכני רה"ר ואכד כמו או
 לא: (א) וריש לקיש אמר כנס אינו
 מוציא. איבעיא ליה עור זיון
 דאכד כמו: ואיפכא איפמר.
 דמוקמינן לרבי יוחנן כר"י להלכתא
 כותיה וק"ל כרז יהודה כהן:
 מלך. שכן שמי שגות שהחזיקו בו
 והכל נמי הרי החזיקו כהן כניסה:
 איכא רווחא. כשיחזיר בתלים
 למקומן אחי איכא כל רוחב רה"ר
 וסתם רה"ר כרווח הוא: הג"ג אמר
 רב הונא נפלה כו' אי נמי ואם
 נפלה. ולא גרס שאם נפלה: חוזר
 ובונה אופס. להוציא זיון כנתמלה:
 אין מסידין. נית משום אכל נית
 המקדש: ואין מפייעין. לירות נית
 כסיד. וי"מ דהיינו נמי סיד אלא
 שהסיד לכן יומר: מפייעין. לירות
 של מיני נכעונים: נפלה אינו חוזר
 כו'. אלמנא כל בנין שאינו ראוי
 לעשות במחלה אם היה לו ונפל
 אינו חוזר ובונה. וגבי הוצאת זיון
 לרה"ר נמי כיון דאי אפשר להוציא
 במחלה אם נפל אינו חוזר ומוציא:
 איסורא שאני. מהחזיקא: חול או
 סבן. מכהה לזנונו: ערכסד.
 בנין חוק ועוב וף על פי שמשמיר
 קאת אסור: אפסר כפירוס. ויפה
 אמרת ונפרוס גם את הלחם: כפירוס
 אחרים. שאין מביאים ביטורים אלא
 מו' המינין: שכבר נגזרה גזירה.
 חוזרן ונחמיידנו להתאבל דכמיני
 שיפו אתה משום כל המתאבלים
 עליה (ישעיה סו): כמארה אסם
 נארים. קבלתם עליכם בגזירת
 חזרו להניח המעשר אל בית האוצר
 דכמיני ונחמיידנו (ג) הביאו את כל
 המעשר וגו' ואפ"כ ואומי אתם
 קובעים אתם גזלים את המעשר ואת
 התרומה דכמיני הם ואתמרתם כמה
 קבעתן המעשר והתרומה: פגוי
 כולו. כלומר וכל הקהל כולו קיבלו
 את הגזירה ומסתמא אם לא היו
 כולן יכולין לעמוד בה לא היו מסכימין
 ורובן ככולן. איתמא לא חשיבא גזירה
 אלא"כ רובן יסולן לעמוד בה: אלא
 כך אמרו חכמים כו'. מסקנא דמילתיה
 דרבי יהושע היא: כסא דהרפסא.
 עקרה של מאכל דניס מטעוגין
 בשמתן כסולת: כס דירעא. ענינא
 שרגילות למוד שס ולהצריס: עערן:
 שנאמר אס אשכחך וגו'. אכולהו
 קאי: אפר מקלה. אפר הכירה
 השרופה בלש קרי קן. ומשום דליכא
 אפר פרה נמי הולך לפרש קן: פאר
 חסא אפר. מכלל שהיו רגילין ליתן
 אפר במקום פאר שהיינו מפילין
 דכמיני פארך חסו ענין ויחזקאל
 דד: כפוצה כפן. מילה שחזק לסוף

זיל האידינא ותא למחר בליליא שדר קציה
 לההוא ידידיה למחר אתא לקמיה א"ל זיל קוין
 א"ל הא מר נמי אית ליה א"ל זיל חוי אי קוין
 ידידי קוין דידך אי לא קוין ידידי לא תקוין את
 מעיקרא מאי סבר ולבסוף מאי סבר מעיקרא
 סבר ניהא להו לכני רה"ר דיתבי בטוליה
 כיון דהוא דקא מעכבי שדר קציה ולימא
 ליה זיל קוין דידך והדר אקוין ידידי משום
 דריש לקיש ר' דאמר והתקשושו וקישו קשוש
 עצמך ואח"כ קשוש אחרים: אבל אם רצה
 כונס לתוך שלו ומוציא: איבעיא להו כנס
 ולא הוציא מהו שיחזור ויוציא ר' יוחנן אמר
 אכנס מוציא וריש לקיש אמר כנס אינו מוציא
 א"ל רבי יעקב לר' ירמיה בר תחליפא אסברה
 לך להוציא כל"ע לא פליגי דמוציא כי פליגי
 להחזיר בתלים למקומן ואיפכא אי תמר ר'
 יוחנן אמר אינו מחזיר וריש לקיש אמר מחזיר
 ר' יוחנן אמר אינו מחזיר משום דרב יהודה
 דאמר רב יהודה ימצר שהחזיקו בו רבים
 אסור לקלקלו וריש לקיש אמר מחזיר הני
 מילי היכא דליכא רווחא הכא הא איכא
 רווחא: לקח חצר ובה זיון וגו' וטוראיות חזר
 היא בחזקתה: אמר רב הונא הנפלה חזר
 ובונה אותה מיתבי ר' און מסידין ואין מכיירין
 ואין מפייעין בזמן הזה ילקח חצר מסודרת
 מכירת מפייעת הרי זו בחזקתה נפלה אינו

הדרן עלך חזקת הבתים

חזר ובונה אותה איסורא שאני ת"ר
 בו חול או תבן מותר ר"י אומר עירב בו חול הרי זה מוכרסד ואסור תבן מותר
 ת"ר וכשהרב הבית בשניה רבו פרושין בישראל שלא לאכול בשר ושלא
 לשתות יין נטפל להן ר' יהושע אמר להן בני מפני מה אי אתם אוכלין בשר
 ואין אתם שותין יין אמרו לו נאכל בשר שממנו מקריבין על גבי מזבח ועכשיו
 כמל ששתה יין שוממסין על גבי המזבח ועכשיו בטל אמר להם א"כ לחם
 לא נאכל שכבר כמל מנחות אפשר בפירות פירות לא נאכל שכבר כמל
 בכורים אפשר בפירות אחרים מים לא נשתה שכבר כמל ניסוך המים שתקו
 אמר להן בני בואו ואומר לכם שלא להתאבל כל עיקר אי אפשר שכבר
 נגזרה גזרה ולהתאבל יותר מדאי אי אפשר שישאין גזרין גזירה על הצבור
 אא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה דכתיב במארה אתם נארים ואורי אתם
 קובעים הגוי כולו אלא כך אמרו חכמים יסוד אדם את ביתו בסיד ומשייר בו
 דבר מועט וכמה אמר רב יוסף אמה על אמה אמר רב כהדא הפתח
 יעושה אדם כל צרכי סעודה ומשייר דבר מועט מאי היא אמר רב פפא כסא
 דהרסמא פשושה אשה כל תכשיטיה ומשיירת דבר מועט מאי היא אמר רב
 בת צדעא שנאמר אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי וגו'
 מאי על ראש שמחתי אמר רב יצחק זה אפר מקלה שבראש חתנים א"ל רב
 פפא לאביי ה"כא מנח לה במקום תפילין שנאמר לישום לאבלי ציון
 לתת להם פאר תחת אפר יוכל המתאבל על ירושלים וזכה ורואה בשמחתה
 שנאמר שמוח את ירושלים וגו' תניא אמר ר' ישמעאל בן אלישע מיום
 שחרב בית המקדש דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לאכול בשר ובה לשתות
 יין אלא אין גזרין גזרה על הצבור אלא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה ומיום
 שפשטה מלכות הרשעה שגזרה עלינו גזירות רעות וקשות וכמבלת ממנו תורה
 על עצמנו שלא לישא אשה ולהוליד בנים ונמצא ורעו של אברהם אבינו כלה
 מאליו אלא הגה להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזדיין:

זיל האידינא. שהיה רוצה לקטש עצמו מחלה כלקמן: אי קוין ידידי.
 אם שלי קוין ככר: כיון דהוא דמעכבי. הבין שנשכיל כבודו שזמקין
 על שלו: ולימא ליה זיל קוין כו'. ואמאי א"ל זיל האידינא כו': הפקושושו.
 הפך קש מנין עינין מחלה כמו לקושוש קש (שמות לו). כלומר קשוט
 ענין: איבעיא ליה לכו כנס. למוך
 שלו ולא הוציא עכשיו זיון מהו
 שיחזור ויוציא למחר זמן מי אמרינן
 דיתמרה לכני רה"ר ואכד כמו או
 לא: (א) וריש לקיש אמר כנס אינו
 מוציא. איבעיא ליה עור זיון
 דאכד כמו: ואיפכא איפמר.
 דמוקמינן לרבי יוחנן כר"י להלכתא
 כותיה וק"ל כרז יהודה כהן:
 מלך. שכן שמי שגות שהחזיקו בו
 והכל נמי הרי החזיקו כהן כניסה:
 איכא רווחא. כשיחזיר בתלים
 למקומן אחי איכא כל רוחב רה"ר
 וסתם רה"ר כרווח הוא: הג"ג אמר
 רב הונא נפלה כו' אי נמי ואם
 נפלה. ולא גרס שאם נפלה: חוזר
 ובונה אופס. להוציא זיון כנתמלה:
 אין מסידין. נית משום אכל נית
 המקדש: ואין מפייעין. לירות נית
 כסיד. וי"מ דהיינו נמי סיד אלא
 שהסיד לכן יומר: מפייעין. לירות
 של מיני נכעונים: נפלה אינו חוזר
 כו'. אלמנא כל בנין שאינו ראוי
 לעשות במחלה אם היה לו ונפל
 אינו חוזר ובונה. וגבי הוצאת זיון
 לרה"ר נמי כיון דאי אפשר להוציא
 במחלה אם נפל אינו חוזר ומוציא:
 איסורא שאני. מהחזיקא: חול או
 סבן. מכהה לזנונו: ערכסד.
 בנין חוק ועוב וף על פי שמשמיר
 קאת אסור: אפסר כפירוס. ויפה
 אמרת ונפרוס גם את הלחם: כפירוס
 אחרים. שאין מביאים ביטורים אלא
 מו' המינין: שכבר נגזרה גזירה.
 חוזרן ונחמיידנו להתאבל דכמיני
 שיפו אתה משום כל המתאבלים
 עליה (ישעיה סו): כמארה אסם
 נארים. קבלתם עליכם בגזירת
 חזרו להניח המעשר אל בית האוצר
 דכמיני ונחמיידנו (ג) הביאו את כל
 המעשר וגו' ואפ"כ ואומי אתם
 קובעים אתם גזלים את המעשר ואת
 התרומה דכמיני הם ואתמרתם כמה
 קבעתן המעשר והתרומה: פגוי
 כולו. כלומר וכל הקהל כולו קיבלו
 את הגזירה ומסתמא אם לא היו
 כולן יכולין לעמוד בה לא היו מסכימין
 ורובן ככולן. איתמא לא חשיבא גזירה
 אלא"כ רובן יסולן לעמוד בה: אלא
 כך אמרו חכמים כו'. מסקנא דמילתיה
 דרבי יהושע היא: כסא דהרפסא.
 עקרה של מאכל דניס מטעוגין
 בשמתן כסולת: כס דירעא. ענינא
 שרגילות למוד שס ולהצריס: עערן:
 שנאמר אס אשכחך וגו'. אכולהו
 קאי: אפר מקלה. אפר הכירה
 השרופה בלש קרי קן. ומשום דליכא
 אפר פרה נמי הולך לפרש קן: פאר
 חסא אפר. מכלל שהיו רגילין ליתן
 אפר במקום פאר שהיינו מפילין
 דכמיני פארך חסו ענין ויחזקאל
 דד: כפוצה כפן. מילה שחזק לסוף

זיל האידינא ותא למחר בליליא שדר קציה
 לההוא ידידיה למחר אתא לקמיה א"ל זיל קוין
 א"ל הא מר נמי אית ליה א"ל זיל חוי אי קוין
 ידידי קוין דידך אי לא קוין ידידי לא תקוין את
 מעיקרא מאי סבר ולבסוף מאי סבר מעיקרא
 סבר ניהא להו לכני רה"ר דיתבי בטוליה
 כיון דהוא דקא מעכבי שדר קציה ולימא
 ליה זיל קוין דידך והדר אקוין ידידי משום
 דריש לקיש ר' דאמר והתקשושו וקישו קשוש
 עצמך ואח"כ קשוש אחרים: אבל אם רצה
 כונס לתוך שלו ומוציא: איבעיא להו כנס
 ולא הוציא מהו שיחזור ויוציא ר' יוחנן אמר
 אכנס מוציא וריש לקיש אמר כנס אינו מוציא
 א"ל רבי יעקב לר' ירמיה בר תחליפא אסברה
 לך להוציא כל"ע לא פליגי דמוציא כי פליגי
 להחזיר בתלים למקומן ואיפכא אי תמר ר'
 יוחנן אמר אינו מחזיר וריש לקיש אמר מחזיר
 ר' יוחנן אמר אינו מחזיר משום דרב יהודה
 דאמר רב יהודה ימצר שהחזיקו בו רבים
 אסור לקלקלו וריש לקיש אמר מחזיר הני
 מילי היכא דליכא רווחא הכא הא איכא
 רווחא: לקח חצר ובה זיון וגו' וטוראיות חזר
 היא בחזקתה: אמר רב הונא הנפלה חזר
 ובונה אותה מיתבי ר' און מסידין ואין מכיירין
 ואין מפייעין בזמן הזה ילקח חצר מסודרת
 מכירת מפייעת הרי זו בחזקתה נפלה אינו

הדרן עלך חזקת הבתים

חזר ובונה אותה איסורא שאני ת"ר
 בו חול או תבן מותר ר"י אומר עירב בו חול הרי זה מוכרסד ואסור תבן מותר
 ת"ר וכשהרב הבית בשניה רבו פרושין בישראל שלא לאכול בשר ושלא
 לשתות יין נטפל להן ר' יהושע אמר להן בני מפני מה אי אתם אוכלין בשר
 ואין אתם שותין יין אמרו לו נאכל בשר שממנו מקריבין על גבי מזבח ועכשיו
 כמל ששתה יין שוממסין על גבי המזבח ועכשיו בטל אמר להם א"כ לחם
 לא נאכל שכבר כמל מנחות אפשר בפירות פירות לא נאכל שכבר כמל
 בכורים אפשר בפירות אחרים מים לא נשתה שכבר כמל ניסוך המים שתקו
 אמר להן בני בואו ואומר לכם שלא להתאבל כל עיקר אי אפשר שכבר
 נגזרה גזרה ולהתאבל יותר מדאי אי אפשר שישאין גזרין גזירה על הצבור
 אא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה דכתיב במארה אתם נארים ואורי אתם
 קובעים הגוי כולו אלא כך אמרו חכמים יסוד אדם את ביתו בסיד ומשייר בו
 דבר מועט וכמה אמר רב יוסף אמה על אמה אמר רב כהדא הפתח
 יעושה אדם כל צרכי סעודה ומשייר דבר מועט מאי היא אמר רב פפא כסא
 דהרסמא פשושה אשה כל תכשיטיה ומשיירת דבר מועט מאי היא אמר רב
 בת צדעא שנאמר אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי וגו'
 מאי על ראש שמחתי אמר רב יצחק זה אפר מקלה שבראש חתנים א"ל רב
 פפא לאביי ה"כא מנח לה במקום תפילין שנאמר לישום לאבלי ציון
 לתת להם פאר תחת אפר יוכל המתאבל על ירושלים וזכה ורואה בשמחתה
 שנאמר שמוח את ירושלים וגו' תניא אמר ר' ישמעאל בן אלישע מיום
 שחרב בית המקדש דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לאכול בשר ובה לשתות
 יין אלא אין גזרין גזרה על הצבור אלא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה ומיום
 שפשטה מלכות הרשעה שגזרה עלינו גזירות רעות וקשות וכמבלת ממנו תורה
 על עצמנו שלא לישא אשה ולהוליד בנים ונמצא ורעו של אברהם אבינו כלה
 מאליו אלא הגה להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזדיין:

זיל האידינא. שהיה רוצה לקטש עצמו מחלה כלקמן: אי קוין ידידי.
 אם שלי קוין ככר: כיון דהוא דמעכבי. הבין שנשכיל כבודו שזמקין
 על שלו: ולימא ליה זיל קוין כו'. ואמאי א"ל זיל האידינא כו': הפקושושו.
 הפך קש מנין עינין מחלה כמו לקושוש קש (שמות לו). כלומר קשוט
 ענין: איבעיא ליה לכו כנס. למוך
 שלו ולא הוציא עכשיו זיון מהו
 שיחזור ויוציא למחר זמן מי אמרינן
 דיתמרה לכני רה"ר ואכד כמו או
 לא: (א) וריש לקיש אמר כנס אינו
 מוציא. איבעיא ליה עור זיון
 דאכד כמו: ואיפכא איפמר.
 דמוקמינן לרבי יוחנן כר"י להלכתא
 כותיה וק"ל כרז יהודה כהן:
 מלך. שכן שמי שגות שהחזיקו בו
 והכל נמי הרי החזיקו כהן כניסה:
 איכא רווחא. כשיחזיר בתלים
 למקומן אחי איכא כל רוחב רה"ר
 וסתם רה"ר כרווח הוא: הג"ג אמר
 רב הונא נפלה כו' אי נמי ואם
 נפלה. ולא גרס שאם נפלה: חוזר
 ובונה אופס. להוציא זיון כנתמלה:
 אין מסידין. נית משום אכל נית
 המקדש: ואין מפייעין. לירות נית
 כסיד. וי"מ דהיינו נמי סיד אלא
 שהסיד לכן יומר: מפייעין. לירות
 של מיני נכעונים: נפלה אינו חוזר
 כו'. אלמנא כל בנין שאינו ראוי
 לעשות במחלה אם היה לו ונפל
 אינו חוזר ובונה. וגבי הוצאת זיון
 לרה"ר נמי כיון דאי אפשר להוציא
 במחלה אם נפל אינו חוזר ומוציא:
 איסורא שאני. מהחזיקא: חול או
 סבן. מכהה לזנונו: ערכסד.
 בנין חוק ועוב וף על פי שמשמיר
 קאת אסור: אפסר כפירוס. ויפה
 אמרת ונפרוס גם את הלחם: כפירוס
 אחרים. שאין מביאים ביטורים אלא
 מו' המינין: שכבר נגזרה גזירה.
 חוזרן ונחמיידנו להתאבל דכמיני
 שיפו אתה משום כל המתאבלים
 עליה (ישעיה סו): כמארה אסם
 נארים. קבלתם עליכם בגזירת
 חזרו להניח המעשר אל בית האוצר
 דכמיני ונחמיידנו (ג) הביאו את כל
 המעשר וגו' ואפ"כ ואומי אתם
 קובעים אתם גזלים את המעשר ואת
 התרומה דכמיני הם ואתמרתם כמה
 קבעתן המעשר והתרומה: פגוי
 כולו. כלומר וכל הקהל כולו קיבלו
 את הגזירה ומסתמא אם לא היו
 כולן יכולין לעמוד בה לא היו מסכימין
 ורובן ככולן. איתמא לא חשיבא גזירה
 אלא"כ רובן יסולן לעמוד בה: אלא
 כך אמרו חכמים כו'. מסקנא דמילתיה
 דרבי יהושע היא: כסא דהרפסא.
 עקרה של מאכל דניס מטעוגין
 בשמתן כסולת: כס דירעא. ענינא
 שרגילות למוד שס ולהצריס: עערן:
 שנאמר אס אשכחך וגו'. אכולהו
 קאי: אפר מקלה. אפר הכירה
 השרופה בלש קרי קן. ומשום דליכא
 אפר פרה נמי הולך לפרש קן: פאר
 חסא אפר. מכלל שהיו רגילין ליתן
 אפר במקום פאר שהיינו מפילין
 דכמיני פארך חסו ענין ויחזקאל
 דד: כפוצה כפן. מילה שחזק לסוף

זיל האידינא ותא למחר בליליא שדר קציה
 לההוא ידידיה למחר אתא לקמיה א"ל זיל קוין
 א"ל הא מר נמי אית ליה א"ל זיל חוי אי קוין
 ידידי קוין דידך אי לא קוין ידידי לא תקוין את
 מעיקרא מאי סבר ולבסוף מאי סבר מעיקרא
 סבר ניהא להו לכני רה"ר דיתבי בטוליה
 כיון דהוא דקא מעכבי שדר קציה ולימא
 ליה זיל קוין דידך והדר אקוין ידידי משום
 דריש לקיש ר' דאמר והתקשושו וקישו קשוש
 עצמך ואח"כ קשוש אחרים: אבל אם רצה
 כונס לתוך שלו ומוציא: איבעיא להו כנס
 ולא הוציא מהו שיחזור ויוציא ר' יוחנן אמר
 אכנס מוציא וריש לקיש אמר כנס אינו מוציא
 א"ל ר